

„Powoływanie własnych podmiotów ekonomii społecznej (**PES**) przez jednostki samorządu terytorialnego”

SPIS TREŚCI

1. Czym jest podmiot ekonomii społecznej (PES), czym jest przedsiębiorstwo społeczne (PS)? Próba zdefiniowania pojęć
2. Zasady współpracy między PES a JST
3. Korzyści płynące z udziału JST w PES
4. Rodzaje PES tworzonych przez jednostki samorządu terytorialnego
5. Etapy tworzenia PES- na co zwrócić uwagę

Wstęp

Niniejsza broszura skierowana jest przede wszystkim do przedstawicieli administracji samorządowej i ma na celu przedstawienie czytelnikowi narzędzi służących powoływaniu własnych podmiotów ekonomii społecznej, będących jednocześnie wsparciem rozwoju ekonomii społecznej a jednocześnie wzmocnieniem roli samorządu terytorialnego w realizacji polityk społecznych w kontekście. Zmiana w podejściu do sposobu realizacji polityk społecznych oraz zwiększenie w tym zakresie udziału organizacji społecznych, widoczny jest w strategiach i regulacjach prawnych (tych obowiązujących i tych projektowanych) na poziomie unijnym i krajowym. Powtarzany często jak mantra zwrot ekonomia społeczna wraz ze wszystkimi kojarzonymi z nią narzędziami, stanowi obecnie istotny element europejskiego modelu społecznego oraz polityki społecznej również w Polsce, z jednej strony prowadząc do dalszego integrowania środowiska ekonomii społecznej, z drugiej stając się ważnym narzędziem dla jednostek samorządu terytorialnego, służącym rozwiązywaniu problemów społecznych, dążeniu do pełnego zatrudnienia, maksymalizacji ochrony przed ryzykami rynku pracy, zapewnieniu dochodów osobom niezdolnym do pracy, ograniczaniu ubóstwa i zmniejszaniu nierówności dochodowych, udostępnianiu i upowszechnianiu usług społecznych.

1. Czym jest podmiot ekonomii społecznej (PES), czym jest przedsiębiorstwo społeczne (PS)?

Próba zdefiniowania pojęć

Do niedawna brak było legalnych definicji podmiotu ekonomii społecznej czy przedsiębiorstwa społecznego. Tymi pojęciami nazywało się podmioty działające w sferze aktywności społeczno-gospodarczej nazwanej ekonomią społeczną. Rozumieliśmy ją jako obszar aktywności obywatelskiej i społecznej, która, poprzez działalność gospodarczą i działalność pożytku publicznego służy integracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych

marginalizacją społeczną, tworzeniu miejsc pracy, świadczeniu usług społecznych użyteczności publicznej (na rzecz interesu ogólnego) oraz rozwojowi lokalnemu. To, na czym głównie opieraliśmy się definiując ekonomię społeczną, w tym podmioty ekonomii społecznej był (wciąż aktualny) dokument rządowy o charakterze operacyjno-wdrożeniowym pn. „Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej”. Program opracował Departament Ekonomii Społecznej i Solidarnej w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej, przy udziale członków Krajowego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej. Analogicznie - na poziomie regionu funkcjonuje Regionalny Komitet Rozwoju Ekonomii Społecznej (dalej RK) powoływany obecnie przez Marszałka - w województwie dolnośląskim prace RK koordynuje Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej.

Konieczność uchwalenia ustawy regulującej sferę ekonomii społecznej, podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych była podejmowana przez wiele lat. Finalnie, 5 sierpnia 2022 r. przyjęto Ustawę o ekonomii społecznej (Dz.U. z 2022 r., poz. 1812, 2140). Ustawa weszła w życie 30 października 2022 r. i reguluje:

- 1) organizację i zasady działania przedsiębiorstwa społecznego;
- 2) zasady uzyskiwania i utraty statusu przedsiębiorstwa społecznego oraz nadzór nad przedsiębiorstwem społecznym;
- 3) instrumenty wsparcia przedsiębiorstwa społecznego;
- 4) zasady i formy wspierania rozwoju ekonomii społecznej przez organy administracji publicznej;
- 5) ochronę danych osobowych w związku z realizacją celów wynikających z ustawy

I tak, podmiotami ekonomii społecznej są:

- 1) spółdzielnie socjalne,
- 2) warsztaty terapii zajęciowej i zakłady aktywności zawodowej,
- 3) centra integracji społecznej i kluby integracji społecznej,
- 4) spółdzielnie pracy, w tym spółdzielnie inwalidów i spółdzielnie niewidomych oraz spółdzielnie produkcji rolnej,

- 5) organizacje pozarządowe, z wyjątkiem: partii politycznych, europejskich partii politycznych, związków zawodowych i organizacji pracodawców, samorządów zawodowych, fundacji utworzonych przez partie polityczne i europejskie fundacje polityczne,
- 6) podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 pkt 1, 2 lub 4 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Przedsiębiorstwo społeczne, stanowiące jedną z form podmiotów ekonomii społecznej, aktualnie nie stanowi odrębnej formy prawnej, ale jest statusem nadawanym podmiotom ekonomii społecznej, spełniającym określony zestaw cech. Przyznanie statusu przedsiębiorstwa społecznego odbywa się w drodze decyzji wojewody właściwego ze względu na siedzibę danego podmiotu. Organizację i zasady działania przedsiębiorstwa społecznego definiuje ustawa, poniżej jej wybrane artykuły:

Art. 3. 1. Status przedsiębiorstwa społecznego mogą posiadać podmiot ekonomii społecznej, o którym mowa w art. 2 pkt 5 lit. a oraz d-f, oraz jednostka tworząca podmiot ekonomii społecznej, prowadzące 1) działalność odpłatną pożytku publicznego, o której mowa w art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, 2) działalność gospodarczą, o której mowa w art. 3 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. –Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2021 r. poz. 162 i 2105 oraz z 2022 r. poz. 24,974 i 1570), 3) inną działalność o charakterze odpłatnym – jeżeli spełniają warunki określone w ust. 2, art. 4 ust. 1 oraz art. 5–9.

2. Status przedsiębiorstwa społecznego mogą posiadać podmiot ekonomii społecznej, o którym mowa w art. 2 pkt 5 lit. a oraz d-f, oraz jednostka tworząca podmiot ekonomii społecznej, jeżeli Skarb Państwa, jednostka samorządu terytorialnego, państwowa albo samorządowa osoba prawna nie posiadają nad podmiotem ekonomii społecznej kontroli w rozumieniu art. 4 pkt 4 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów, z wyłączeniem spółdzielni socjalnych założonych przez osoby, o których mowa w art. 4 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych.

Art. 4. 1. Działalność przedsiębiorstwa społecznego służy rozwojowi lokalnemu i ma na celu:

- 1) reintegrację społeczną i zawodową osób zagrożonych wykluczeniem społecznym lub

2) realizację usług społecznych.

2. Działania z zakresu reintegracji społecznej i zawodowej realizowane na rzecz osób zatrudnionych w przedsiębiorstwie społecznym nie są wykonywane w ramach działalności gospodarczej prowadzonej przez przedsiębiorstwo społeczne.

Art. 5. 1. Przedsiębiorstwo społeczne zatrudnia co najmniej 3 osoby na podstawie umowy o pracę lub spółdzielczej umowy o pracę. Każda z tych osób jest zatrudniona w wymiarze co najmniej 1/2 pełnego wymiaru czasu pracy.

2. W przedsiębiorstwie społecznym działającym w celu, o którym mowa w art. 4 ust. 1 pkt 1, co najmniej 30% ogółu osób zatrudnionych stanowią osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, wykonujące pracę na podstawie umowy o pracę lub spółdzielczej umowy o pracę. Każda z tych osób zagrożonych wykluczeniem społecznym jest zatrudniona w wymiarze co najmniej 1/2 pełnego wymiaru czasu pracy.

3. Przez ogół osób zatrudnionych, o którym mowa w ust. 2, należy rozumieć osoby świadczące pracę na podstawie stosunku pracy, stosunku służbowego, umowy o pracę nakładczą lub umowy cywilnoprawnej lub osoby prowadzące jednoosobową działalność gospodarczą niebędące pracodawcami świadczące na rzecz przedsiębiorstwa społecznego usługi przez nieprzerwany okres co najmniej 3 miesięcy.

Przedmiotowa ustawa definiuje między innymi katalog osób tzw. zagrożonych wykluczeniem społecznym (zatrudnianych w PS) oraz instrumenty wsparcia przedsiębiorstwa społecznego (np. refundacje składek z Funduszu Pracy, środki na tworzenie stanowiska pracy w PS).

2. Zasady współpracy między PES a JST

Wzmocnienie narzędzi służących współpracy na linii samorząd terytorialny- organizacja społeczna (którą może być stowarzyszenie, fundacja ale również spółdzielnia socjalna) zdecydowanie wpływa na otwarcie administracji samorządowej na kooperację z obywatelami w zakresie kreowania usług publicznych oraz przekazywania podmiotom ekonomii społecznej zadań publicznych do realizacji. Tym samym celom służy powoływanie własnych podmiotów ekonomii społecznych przez jednostki samorządu terytorialnego.

Zgodnie ze Strategią Rozwoju Kapitału Społecznego¹, będącego podstawą do stworzenia Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej, ekonomia społeczna jest innowacyjnym instrumentem wpływającym na zwiększenie integracji społecznej i zawodowej osób wykluczonych społecznie oraz wzmacnianie kapitału społecznego. Podmioty ekonomii społecznej realizują nie tylko potrzebę zatrudniania osób znajdujących się w niekorzystnej sytuacji życiowej. Mogą także uzupełniać dostarczanie towarów i usług przez rynek i państwo oraz rozwiązywać zróżnicowane problemy społeczne w wielu obszarach życia publicznego. W ramach strategii za najważniejsze dla rozwoju ekonomii społecznej uznano włączenie jednostek samorządu terytorialnego szczebla wojewódzkiego jako kluczowego podmiotu w programowaniu i realizacji wsparcia i rozwoju przedsiębiorczości społecznej na terenie województw, wspierających rozwój na poziomie regionalnym i lokalnym, oraz wdrożenie systemowych rozwiązań, umożliwiających funkcjonowanie na zasadach partnerstwa publiczno-społecznego akredytowanych instytucji, wspierających infrastrukturalnie przedsiębiorczość społeczną (Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej) w zakresie usług, szkoleń i doradztwa.

Samo pojęcie polityki społecznej, wokół którego skupia się ekonomia społeczna, jako ważny jej element, to proces, w ramach którego jednostki, środowiska i społeczności zagrożone ubóstwem i wykluczeniem otrzymują szanse, możliwości i zasoby niezbędne do pełnego uczestnictwa w życiu ekonomicznym, społecznym i kulturowym oraz osiągnięcia poziomu i jakości życia na godziwym poziomie.²

3. Korzyści płynące z udziału JST w PES

Podmioty ekonomii społecznej w tym w szczególności spółdzielnie socjalne, osadzone w sieci lokalnych partnerstw i porozumień, mogą stać się skutecznym instrumentem inicjującym i wspierającym rozwój lokalny, racjonalnie wykorzystującym dostępne zasoby na poziomie

¹ Przyjęty Uchwałą Nr 61 Rady Ministrów z dnia 26 marca 2013 r. w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2020” (M.P. poz. 378) <http://isip.sejm.gov.pl/Download?id=WMP20130000378&type=2>

² Za KPRES, Rozdział I: Diagnoza ekonomii społecznej.

lokalnym oraz stwarzać realną szansę na wejście na rynek pracy i poprawę poziomu i jakości życia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, a dzięki dostarczaniu użytecznych społecznie dóbr i usług, mogą wpływać na jakość życia społeczności lokalnej, podnosząc jednocześnie poziom kapitału społecznego. Korzyści z ekonomii społecznej, w tym w szczególności widoczne we współpracy samorządu ze spółdzielniami socjalnymi:

- 1) poszerzanie kompetencji społecznych,
- 2) budowanie kontaktów,
- 3) działalność przedsiębiorstwa społecznego może zacieśniać powiązania pomiędzy lokalnymi strukturami, przyczyniać się do budowy społeczeństwa obywatelskiego, zwiększać zaufanie obywateli do instytucji publicznych,
- 4) element polityki wzrostu zatrudnienia poprzez wypełnianie przestrzeni lokalnej w sferze usług społecznych oraz umożliwianie zatrudnienia przedstawicielom grup szczególnie zagrożonych na rynku pracy,
- 5) tworzenie nowych miejsc pracy oraz tworzenie realnych podstaw dla trwałej aktywizacji, usamodzielnienia oraz integracji społecznej i zawodowej grup osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy. Tym samym działalność spółdzielni wspiera już działające publiczne formy aktywizacji zawodowej i społecznej, realizowane m.in. w Powiatowym i Wojewódzkim Urzędzie Pracy,
- 6) instrument procesu integracji społecznej- który, jako konsekwencja aktywizacji zawodowej, wpływa bezpośrednio na poprawę jakości życia pracowników, wzrost ich podmiotowości, dają szansę na zaspokajanie potrzeb wyższego rzędu,
- 7) instrument oddłużania mieszkań komunalnych i spółdzielczych,
- 8) realizacja zadań publicznych w trybie ich zlecenia spółdzielniom socjalnym pozwoli zwiększyć zasoby przeznaczone na usługi społeczne realizowane w gminie. Ma to związek z tym, iż spółdzielnie socjalne realizujące zadania pożytku publicznego w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, w sytuacji, w której powstałaby nadwyżka finansowa, mają obowiązek przeznaczyć ją na cele statutowe- a więc społeczne- służące mieszkańcom,

- 9) zlecenie zadań spółdzielniom socjalnym jednocześnie stanowi skuteczną realizację polityki społecznej w gminie, przyczyniając się do zmniejszenia bezrobocia i poprawy jakości życia jej mieszkańców. Jak? Zlecenie zadania publicznego przyczynia się do stworzenia miejsc pracy, co pociąga za sobą aktywizację zawodową i społeczną osób z marginesu, które tym samym przestają korzystać z pomocy społecznej, płacą podatki, zwiększają swoje wydatki konsumpcyjne, a co najważniejsze, wracają na łono lokalnego społeczeństwa. Stawianie na współpracę ze spółdzielniami socjalnymi to nie tylko realizacja polityki czy strategii. To realne korzyści finansowe i społeczne!
- 10) instrument rozwoju społeczności lokalnej, pozwalający dostarczać obywatelom niedrogie usługi użyteczności publicznej. Podmioty ekonomii społecznej mogą sprzyjać mobilizacji lokalnych zasobów, poprawie konkurencyjności lokalnej gospodarki poprzez rozwój sieci powiązań i współpracy, obniżeniu kosztów działalności, dostawę dóbr i usług dla lokalnych przedsiębiorców, a także społeczności lokalnej. Zlecenie czy też powierzenie realizacji zadań publicznych spółdzielniom socjalnym pozwala też generować oszczędności w budżecie miejskim.

4. Rodzaje PES tworzonych przez jednostki samorządu terytorialnego

W obecnym stanie prawnym samorząd terytorialny może powoływać lub współpowoływać z innymi samorządami lub innymi podmiotami:

- 1) Spółdzielnie socjalne;
- 2) Warsztaty terapii zajęciowej;
- 3) Zakłady aktywności zawodowej;
- 4) Centra Integracji Społecznej;
- 5) Kluby Integracji Społecznej;
- 6) Spółki z o.o. non profit.

Każdy z tych podmiotów powoływany jest w celu zrealizowania konkretnego celu skierowanego do różnych grup osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. W ramach danej jednostki samorządu terytorialnego, w zależności od złożoności istniejących problemów społecznych, mogą funkcjonować wszystkie tego typu podmioty, w których partycypować będzie dana jst, czy to jako członek, wspólnik czy organ założycielski/prowadzący. Natomiast warunkiem skutecznego oddziaływania narzędzi ekonomii społecznej na polityki społeczne byłaby wzajemna współpraca tych podmiotów, gdyż tylko w ramach spójnie zorganizowanej sieci mogą kompleksowo odpowiadać na potrzeby społeczności lokalnej oraz komplementarne jej wsparcie. Społecznie odpowiedzialny samorząd mając możliwość powoływania ww. podmiotów i cały dorobek ekonomii społecznej, może kształtować lokalne strategie i polityki społeczne, wykorzystując aktywnie wypracowane przez lata rozwiązania.

Spółdzielnia socjalna

Podstawa prawna funkcjonowania:

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych (tj. z dnia 18 listopada 2020 r. (Dz.U. z 2020r. poz. 2085)). W sprawach nieuregulowanych w niniejszej ustawie do spółdzielni socjalnej stosuje się przepisy ustawy z dnia 16 września 1982 r. - Prawo spółdzielcze (Dz.U. z 2020 r. poz. 275, 568, 695 i 875).

Czy posiada osobowość prawną:

Tak, wpis do rejestru przedsiębiorców KRS

Kto może tworzyć:

Spółdzielnię socjalną mogą założyć osoby fizyczne wymienione w art. 4 ust. 1 i 2 ustawy o spółdzielniach socjalnych oraz:

- 1) organizacje pozarządowe w rozumieniu przepisów o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- 2) jednostki samorządu terytorialnego;
- 3) kościelne osoby prawne.

Przy czym, w przypadku, spółdzielni powoływanej przez ww. podmioty prawne, członków założycieli takiej spółdzielni musi być minimum 2. Spółdzielnia socjalna może zostać

utworzona zarówno przez 2 jednostki samorządu terytorialnego jak i jednostkę samorządu terytorialnego i organizację pozarządową lub kościelną osobę prawną. Oczywiście podmiotów założycieli spółdzielni może być więcej niż dwóch. Decyzja o tym kto utworzy spółdzielnię socjalną może mieć wpływ na to, w jakim trybie będzie można takiej spółdzielni zlecać zadania. Np. spółdzielnia współtworzona tylko przez jednostki samorządu terytorialnego może realizować zadania zlecane jej przez tworzące ją samorzady w trybie bezprzetargowym (tryb zamówienia z wolnej ręki).

Cel działania:

Spółdzielnia socjalna działa na rzecz:

- 1) społecznej reintegracji jej członków oraz pracowników spółdzielni socjalnej, przez co należy rozumieć działania mające na celu odbudowanie i podtrzymanie umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnienia ról społecznych w miejscu pracy, zamieszkania lub pobytu,
- 2) zawodowej reintegracji jej członków oraz pracowników spółdzielni socjalnej, przez co należy rozumieć działania mające na celu odbudowanie i podtrzymanie zdolności do samodzielnego świadczenia pracy na rynku pracy

a działania te nie są wykonywane w ramach prowadzonej przez spółdzielnię socjalną działalności gospodarczej.

Rodzaj prowadzonej działalności:

Przedmiotem działalności spółdzielni socjalnej jest prowadzenie wspólnego przedsiębiorstwa w oparciu o osobistą pracę członków oraz pracowników spółdzielni socjalnej. Spółdzielnia socjalna może prowadzić działalność społeczną i oświatowo-kulturalną na rzecz swoich członków, pracowników oraz ich środowiska lokalnego, a także działalność społecznie użyteczną w sferze zadań publicznych określonych w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2020 r. poz. 1057).

Potencjał współpracy z samorządem:

Z punktu widzenia współpracy pomiędzy samorządem a spółdzielnią socjalną, stanowi ona optymalne narzędzie polityki społecznej. Spółdzielnia socjalna to instrument pozwalający tworzyć nowe miejsca pracy oraz realne podstawy dla trwałej aktywizacji, usamodzielnienia

oraz integracji społecznej i zawodowej grup osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy. Spółdzielnia socjalna to także doskonały partner dla samorządu w zakresie zlecania zadań o charakterze pożytku publicznego. Należy podkreślić, iż spółdzielnie socjalne zostały uznane przez KPRES jako najistotniejsza, obok organizacji społecznych działających w sferze pożytku publicznego, grupa podmiotów ekonomii społecznej.

Tryb zlecania zadań:

W przypadku gdy jednostka samorządu terytorialnego zleca usługi na rzecz PES, wówczas może tego dokonać w trybie:

- 1) prawa zamówień publicznych (z wykorzystaniem klauzul i aspektów społecznych jak i bez korzystania z tych rozwiązań);
- 2) ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie
- 3) ustawy o spółdzielniach socjalnych
- 4) zlecenia usług na podstawie wewnętrznych regulaminów zakupów w przypadku, gdy wartość zamówienia nie przekracza kwot od których zależy stosowanie PZP

Zlecenie zadań spółdzielniom socjalnym nie różni się co do zasady od tych zlecanych innym podmiotom. Podstawową formą zlecenia są tryby przewidziane w przepisach ustawy o zamówieniach publicznych. Jednakże współpraca ze spółdzielniami socjalnymi daje dodatkowe możliwości zlecenia zadań- w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz w trybie ustawy o spółdzielniach socjalnych, co powoduje, że współpraca ze spółdzielniami socjalnymi jest bardziej elastyczna w kontekście wyboru trybu zlecenia zadań. Bardzo często samorządy, które nie miały doświadczenia w bezpośrednim wspieraniu PES rozpoczynają współpracę od zlecenia usług poniżej 130 tysięcy złotych- w przypadku spółdzielni socjalnych może się to wówczas odbywać w trybie art. 15a ustawy o spółdzielniach socjalnych bądź w trybie przewidzianym w wewnętrznym regulaminie zakupowym.

Warsztat terapii zajęciowej

Podstawa prawna funkcjonowania:

Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tj. Dz.U. z 2021 r. poz. 573 z późn. zm.) oraz przepisy Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie warsztatów terapii zajęciowej z dnia 25 marca 2004 r. (tj. Dz.U. z 2021 r. poz. 2284, zwane dalej: Rozporządzeniem w sprawie warsztatów terapii zajęciowej)

Czy posiada osobowość prawną:

Nie. Warsztat jest wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo placówką nieposiadającą osobowości prawnej a więc jest jednostką niesamodzielną, stanowiącą część większej struktury organizacyjnej organizatora warsztatu (jst) wyposażonej w osobowość prawną.

Kto może tworzyć:

Warsztat terapii zajęciowej (dalej: WTZ) może utworzyć:

- Fundacja
- Stowarzyszenie lub
- inny podmiot, jak np. jednostka samorządu terytorialnego

Cel działania:

WTZ stwarza osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia poprzez:

- 1) umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej;
- 2) psychofizycznych sprawności oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających uczestnictwo w szkoleniu zawodowym albo podjęcie pracy.

Rodzaj prowadzonej działalności:

WTZ prowadzi działalność polegająca na sprzedaży produktów i usług wykonanych przez uczestników warsztatu w ramach realizowanego programu terapii. Działalność warsztatu jest działalnością o charakterze niezarobkowym a dochód ze sprzedaży przeznacza się, w porozumieniu z uczestnikami warsztatu, na pokrycie wydatków związanych z integracją

społeczną uczestników. W przypadku gdy wysokość dochodu przekracza w skali miesiąca kwotę odpowiadającą iloczynowi liczby uczestników warsztatu i 30% minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w grudniu roku poprzedniego, o przeznaczeniu kwoty przekroczenia tego dochodu decydują wspólnie jst jako prowadzący warsztat oraz Powiat, z którym podpisano umowę na utworzenie warsztatu.

Potencjał współpracy z samorządem:

Z uwagi na brak osobowości prawnej oraz cele realizowane przez WTZ nie ma możliwości aby samorząd mógł zlecać zadania warsztatowi. Warsztat działa na rzecz lokalnej społeczności realizując cele związane z rehabilitacją społeczną i zawodową w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia na rzecz osób z niepełnosprawnościami.

Ad. 3. Zakład aktywności zawodowej

Podstawa prawna funkcjonowania:

Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t. J. Dz. U. Z 2021 r. Poz. 573 z późn. Zm. Zwana dalej: ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych) oraz rozporządzenie ministra pracy i polityki społecznej w sprawie zakładów aktywności zawodowej z dnia 17 lipca 2012 r. (t. J. Dz. U. Z 2021 r. Poz. 1934, dalej: rozporządzenia w sprawie zakładów aktywności zawodowej).

Czy posiada osobowość prawną:

Nie. ZAZ jest wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo jednostką nieposiadającą osobowości prawnej. ZAZ tworzone przez jst mają status samorządowych zakładów budżetowych.

Kto może tworzyć:

Gmina, powiat oraz fundacja, stowarzyszenie lub inna organizacja społeczna, której statutowym zadaniem jest rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych, zwane dalej „organizatorem”, może utworzyć wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo jednostkę i uzyskać dla tej jednostki status zakładu aktywności zawodowej po spełnieniu określonych w ww. przepisach warunków.

Cel działania:

Celem działania ZAZ jest aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności lub o stopniu umiarkowanym, jeśli dodatkowo stwierdzono u tych osób autyzm, upośledzenie umysłowe lub chorobę psychiczną jaką również osób- uczestników WTZ, co do których rada programowa działająca w ramach tegoż WTZ zajęła stanowisko uzasadniające podjęcie zatrudnienia i kontynuowanie rehabilitacji zawodowej w warunkach pracy chronionej.

Rodzaj prowadzonej działalności

ZAZ dla którego organizatorem jest samorząd (gmina lub powiat) ma ograniczone możliwości prowadzenia działalności gospodarczej w sposób komercyjny (więcej poniżej). Ponadto taki ZAZ działa jako samorządowy zakład budżetowy, który, zgodnie z przepisami ustawy o finansach publicznych odpłatnie wykonuje wyodrębnione zadania a koszty swojej działalności pokrywa z przychodów własnych. Ponadto działalność ZAZ jest ograniczona jeśli chodzi o przeznaczenie dochodów czy katalog dozwolonych wydatków z Funduszu Aktywności, do którego trafiają zyski Zakładu. Koszty działania zakładów aktywności zawodowej, zorganizowanych w formie samorządowych zakładów budżetowych, mogą być dofinansowane przez dotację podmiotową od organizatora.

Potencjał współpracy z samorządem

Działalność samorządowych ZAZ ograniczają w dużym stopniu regulacje zawarte w ustawie o finansach publicznych oraz w ustawach o samorządzie gminnym, powiatowym i o gospodarce komunalnej. ZAZ tworzone przez jst przyjmują bowiem formę prawną samorządowego zakładu budżetowego, a co za tym idzie, zgodnie z przepisami ustawy o gospodarce komunalnej- art. 6 ust. 2 w zw. z art. 7 ustawy- są one zobowiązane prowadzić gospodarkę finansową na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych a działalność ta nie może wykraczać poza zadania o charakterze użyteczności publicznej- czyli ZAZ-y tworzone przez samorzady nie mogą działać komercyjnie. Zgodnie z art. 14 ustawy o finansach publicznych, można im zlecać jedynie zadania własne gminy, powiatu lub województwa. w zakresie:

- 1) gospodarki mieszkaniowej i gospodarowania lokalami użytkowymi,
- 2) dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego,

- 3) wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą oraz gaz,
- 4) lokalnego transportu zbiorowego,
- 5) targowisk i hal targowych,
- 6) zieleni gminnej i zadrzewień,
- 7) kultury fizycznej i sportu, w tym utrzymywania terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych,
- 8) pomocy społecznej, reintegracji zawodowej i społecznej oraz rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych,
- 9) utrzymywania różnych gatunków egzotycznych i krajowych zwierząt, w tym w szczególności prowadzenia hodowli zwierząt zagrożonych wyginięciem, w celu ich ochrony poza miejscem naturalnego występowania,
- 10) cmentarzy.

Centrum Integracji Społecznej

Podstawa prawna funkcjonowania:

Tworzenie i funkcjonowanie Centrum Integracji Społecznej (zwanego dalej: CIS) regulują przepisy ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz.U. z 2020 r. poz. 176 z późn. zm., zwana dalej ustawą o zatrudnieniu socjalnym) oraz, ze względu na to, że jednostką tworzącą CIS ma być jst, przepisy ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 305 z późn. zm.)

Czy posiada osobowość prawną:

Centrum Integracji Społecznej (dalej zwane CIS) niezależnie od tego, czy będzie funkcjonował jako jednostka budżetowa czy samorządowy zakład budżetowy, nie posiada osobowości prawnej

Kto może tworzyć:

CIS może być tworzone przez:

- 1) organizację pozarządową,
- 2) kościelne osoby prawne i spółdzielnie socjalne,
- 3) jednostkę samorządu terytorialnego.

CIS może być tworzone przez jednostkę samorządu terytorialnego, która występuje jako jednostka tworząca CIS, w formie:

- 1) jednostki budżetowej,
- 2) samorządowego zakładu budżetowego,

Przy czym różnica między tymi dwiema formami funkcjonowania CIS jest taka, że w przypadku CIS będącego jednostką budżetową swoje wydatki będzie pokrywał bezpośrednio z budżetu jednostki samorządu terytorialnego będącej dla niego instytucją tworzącą a pobrane dochody będzie odprowadzał na rachunek dochodów budżetu tej jednostki. Natomiast CIS utworzony jako samorządowy zakład budżetowy będzie funkcjonował podobnie jak samorządowy ZAZ, a więc będzie odpłatnie wykonywał wyodrębnione zadania a koszty swojej działalności będzie pokrywał z przychodów własnych.

Cel działania:

Celem działania CIS jest reintegracja zawodowa i społeczna osób wykluczonych społecznie oraz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym

Rodzaj prowadzonej działalności:

CIS, w ramach reintegracji zawodowej, może prowadzić działalność wytwórczą, handlową lub usługową oraz działalność wytwórczą w rolnictwie, z wyłączeniem działalności polegającej na wytwarzaniu i handlu wyrobami przemysłu paliwowego, tytoniowego, spirytusowego, winiarskiego, piwowarskiego, a także pozostałych wyrobów alkoholowych o zawartości alkoholu powyżej 0,5% oraz wyrobów z metali szlachetnych albo z udziałem tych metali. Działalność wytwórcza, handlowa i usługowa, prowadzona przez CIS, nie jest działalnością gospodarczą w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców (Dz.U. z 2019 r. poz. 1292 i 1495) i może być prowadzona jako statutowa działalność odpłatna pożytku publicznego w rozumieniu przepisów o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. CIS realizuje reintegrację zawodową i społeczną przez następujące usługi:

- 1) kształcenie umiejętności pozwalających na pełnienie ról społecznych i osiągnięcie pozycji społecznych dostępnych osobom niepodlegającym wykluczeniu społecznemu;
- 2) nabywanie umiejętności zawodowych oraz przyuczenie do zawodu, przekwalifikowanie lub podwyższanie kwalifikacji zawodowych;
- 3) naukę planowania życia i zaspokajania potrzeb własnym staraniem, zwłaszcza przez możliwość osiągnięcia własnych dochodów przez zatrudnienie lub działalność gospodarczą;
- 4) uczenie umiejętności racjonalnego gospodarowania posiadanymi środkami pieniężnymi.

Potencjał współpracy z samorządem:

CIS jako jednostka organizacyjna powołana przez jednostkę samorządu terytorialnego, jest ściśle powiązana z tą jednostką z racji formy organizacyjnej, którą przybiera (jednostka budżetowa lub samorządowy zakład budżetowy) zatem jego rolą jest realizowanie polityki społecznej danej jst. Warto wskazać na zmiany wprowadzone do ustawy o zatrudnieniu socjalnym na mocy ustawy z dnia 13 stycznia 2022 r. o zmianie ustawy o zatrudnieniu socjalnym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2022 r. poz. 218), które znacznie poszerzają możliwości funkcjonowania CIS. Jedną z najważniejszych zmian jest likwidacja przesłanki ubóstwa, uprawniająca do korzystania z instrumentów pomocowych przewidzianych w ustawie. Zwiększą się również limity godzinowe przebywania w CIS, z dotychczasowych 6 godzin dziennie do minimum 30 godzin tygodniowo (maksymalnie – 40). Ponadto z 18 do 24 miesięcy zwiększył się maksymalny czas w którym można przynależeć do CIS. Zmianie uległ szereg zapisów odnoszących się do samych uczestników CIS, które mają na celu poprawienie ich sytuacji bytowej oraz mają za zadanie motywować ich do pracy.

Klub Integracji Społecznej

Podstawa prawna funkcjonowania:

Tworzenie i funkcjonowanie Klubu Integracji Społecznej (zwanego dalej: KIS) regulują przepisy ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz.U. z 2020 r. poz. 176 z późn. zm., zwana dalej ustawą o zatrudnieniu socjalnym).

Czy posiada osobowość prawną:

Klub nie posiada osobowości prawnej i działa jako jednostka organizacyjna w strukturach podmiotu prowadzącego Klub.

Kto może tworzyć:

Gmina, organizacja pozarządowa oraz kościelne osoby prawne i spółdzielnie socjalne, prowadzące reintegrację zawodową i społeczną dla osób wykluczonych społecznie, o których mowa w art. 1 ustawy o zatrudnieniu socjalnym

Cel działania:

Reintegracja społeczna i zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Rodzaj prowadzonej działalności:

W klubach integracji społecznej można organizować w szczególności:

- 1) działania mające na celu pomoc w znalezieniu pracy na czas określony, w pełnym lub niepełnym wymiarze czasu pracy u pracodawców, wykonywania usług na podstawie umów cywilnoprawnych oraz przygotowanie do podjęcia zatrudnienia lub podjęcia działalności w formie spółdzielni socjalnej;
- 2) prace społecznie użyteczne;
- 3) roboty publiczne;
- 4) poradnictwo prawne;
- 5) działalność samopomocową w zakresie zatrudnienia, spraw mieszkaniowych i socjalnych;
- 6) staże, o których mowa w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Potencjał współpracy z samorządem:

Podobnie jak CIS, Klub Integracji Społecznej prowadzony przez gminę, jest ściśle z nią powiązany, stanowiąc niejako jednostkę organizacyjną w strukturach gminy (często jest umieszczany w strukturze ośrodka pomocy społecznej). I podobnie jak CIS uzupełnia działania gminy w obszarze pomocy społecznej, dedykując swoje działania osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym oraz wykluczonym społecznie.

Spółka non profit

Podstawa prawna funkcjonowania:

Ustawa z dnia 15 września 2000 r Kodeks Spółek Handlowych (Dz.U. z 2020 poz. 1526 z późn. zm., zwany dalej KSH). Zgodnie z definicją spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, z którą wiąże się pojęcie spółki non profit, zawartą w art. 151 ksh, spółka z ograniczoną odpowiedzialnością może być utworzona przez jedną albo więcej osób w każdym celu prawnie dopuszczalnym, chyba że ustawa stanowi inaczej. Z kolei art. 301 § 1 ksh stanowi podstawę zawiązania spółki akcyjnej, nie dookreślając celu, w jakim taka spółka ma być zawiązana, co również nie wyklucza, iż może ona prowadzić działalność właśnie non profit. Ponadto w przypadku tzw. spółek non profit należy wskazać przepisy ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057), która w art. 3 ust. 3 pkt 4 wskazuje podmioty mogące prowadzić działalność pożytku publicznego, wymieniając, m.in.: spółki akcyjne i spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, które nie działają w celu osiągnięcia zysku oraz przeznaczają całość dochodu na realizację celów statutowych oraz nie przeznaczają zysku do podziału między swoich udziałowców, akcjonariuszy i pracowników. Co więcej, spółki non profit zostały wymienione (w przeciwieństwie do spółdzielni socjalnych) w art. 20 ust. 1 ww. ustawy jako podmioty, które mogą starać się o status organizacji pożytku publicznego. Zasadniczo jako spółki non profit mogą funkcjonować wszystkie formy spółek kapitałowych- zarówno z ograniczoną odpowiedzialnością jak i akcyjne. Jednakże w realiach funkcjonowania takich spółek okazuje się, że jako non profit powstają przede wszystkim spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Być może przyczynia się do tego mniej skomplikowany sposób zakładania i kierowania taką spółką.

Czy posiada osobowość prawną:

Tak, wpis do rejestru przedsiębiorców KRS

Kto może tworzyć:

Spółka może być utworzona przez jedną albo więcej osób w każdym celu prawnie dopuszczalnym, chyba że ustawa stanowi inaczej. Może być nią jednostka samorządu terytorialnego- samodzielnie bądź z innymi podmiotami. Jeśli udziałowcem w spółce miałyby

być gmina, wówczas warto rozważyć aby gmina była współnikiem większościowym co zapewni jej wpływ na jej funkcjonowanie i podejmowane decyzje.

Cel działania:

Każdy cel prawnie dopuszczalny. W przypadku spółki non profit należy określić społeczny cel jej działania

Rodzaj prowadzonej działalności:

Działalność gospodarcza, przy czym, w przypadku spółki non profit, powinna być nią, przede wszystkim, działalność pożytku publicznego.

Potencjał współpracy z samorządem:

Spółka non profit może okazać się elastycznym partnerem do współpracy z samorządem jeśli chodzi o realizację polityk społecznych, podobnie zresztą jak spółdzielnia socjalna. Przy czym, w przypadku spółki może ją utworzyć samodzielnie jedna jednostka samorządu terytorialnego, choć warto jednak zastanowić się nad konstrukcją opartą na partnerstwie samorządu z organizacjami społecznymi.

5. Etapy tworzenia PES - na co zwrócić uwagę

Spółdzielnia socjalna krok po kroku:

1. Uchwały organów stanowiących (rada gminy, rada powiatu, sejmik wojewódzki) podjęte w przedmiocie wyrażenia zgody na powołanie spółdzielni socjalnej i przystąpienie do niej. Warto w uchwale wskazać osobę upoważnioną do reprezentowania jst na zebraniu założycielskim, na którym zostanie powołana spółdzielnia. Ponadto odradzamy załączania do ww. uchwał wzorów statutów, gdyż niejako statuty te staną się wiążące w treści dla osób reprezentujących samorząd na zebraniu założycielskim spółdzielni, co uniemożliwi jakiegokolwiek zmiany w jego treści na etapie debatowania nad statutem. Dla zabezpieczenia interesów jst można jedynie rozważyć dodanie do treści uchwały zapisów o wartości udziału czy wysokości wpisowego (przykład: Gmina x obejmie w spółdzielni 1 udział o wartości 1000 zł oraz uiszczyć wpisy w wysokości 500 zł)
2. Przygotowanie dokumentów niezbędnych do powołania spółdzielni socjalnej, w tym: statutu w którym należy dookreślić kwestie dotyczące rodzajów działalności (kody PKD), wysokości wpisowego, wartości udziałów, ilości członków organów itp.

3. Zebranie założycielskie na którym podejmuje się uchwały: o powołaniu spółdzielni, o przyjęciu statutu, o wyborze członków organów. Warto podyskutować o kwestiach istotnych dla założenia spółdzielni jeszcze przed samym zebraniem. Chodzi o kwestie treści statutu, ewentualnych kandydatów do organów spółdzielni itp.
4. Złożenie wniosku do KRS za pośrednictwem Portalu Rejestrów Sądowych oraz przesłanie do sądu (KRS) wersji fizycznej dokumentów, przyjętych na zebraniu założycielskim (protokół wraz z uchwałami, lista obecności, statut, oświadczenia członków zarządu o adresie do korespondencji dla sądu) oraz wcześniej podjętych uchwał organów stanowiących
5. Wpis do rejestru przedsiębiorców KRS. Czas oczekiwania na wpis może być różny i zależeć od różnych czynników (np. sezon urlopowy powoduje, że sąd może dłużej rozpatrywać nasz wniosek z uwagi na ograniczone możliwości osobowe sądu) ale średnio jest to ok. 1 miesiąca. W międzyczasie Sąd na etapie oceny formalnej może wydać:

- Postanowienie wzywające do usunięcia przeszkody do dokonania wpisu (jeżeli braki są formalne i można je usunąć, np. konieczna zmiana statutu, brak podpisu, brak załączonej uchwały czy listy obecności). Sąd wyznacza w takim wypadku termin do usunięcia przeszkody pod rygorem odmowy wpisu.
- Postanowienie o odrzuceniu wniosku, jeżeli braki formalne wniosku są nieusuwalne np. wówczas, gdy w składzie władz są braki uniemożliwiające jego działanie. W takim przypadku wniosek możemy złożyć ponownie i zostanie on potraktowany jako nowa sprawa.
- Zarządzenie o zwrocie wniosku, np. w sytuacji, gdy formularze były źle wypełnione lub nie dokonano opłaty za złożenie wniosku. Również wówczas, gdy wniosek złożony został w innej formie niż za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. W przypadku zwrócenia wniosku może on być ponownie złożony w terminie 7 dni od daty doręczenia zarządzenia o zwrocie. Jeżeli wniosek ponownie złożony nie zawiera braków, wywołuje on skutek od daty pierwotnego wniesienia. Skutek taki nie następuje w razie kolejnego zwrotu wniosku, chyba że zwrot nastąpił na skutek braków uprzednio niewskazanych.

Warto też pamiętać, że wnioski o wpis do KRS w przypadku spółdzielni socjalnych są zwolnione z opłat sądowych.

Warsztat Terapii Zajęciowej krok po kroku:

1. Jst zamierzająca utworzyć warsztat składa do właściwego, ze względu na siedzibę warsztatu, powiatowego centrum pomocy rodzinie (dalej: PCPR), wniosek o dofinansowanie kosztów utworzenia i działalności warsztatu ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, wzór wniosku stanowi załącznik nr 1 do Rozporządzenia w sprawie warsztatów terapii zajęciowej
2. Do wniosku należy dołączyć projekt utworzenia warsztatu, który powinien zawierać wszystkie elementy wskazane w § 3 ust. 3 Rozporządzenia w sprawie warsztatów terapii zajęciowej.
3. Następnie wniosek podlega merytorycznej i formalnej ocenie dokonywanej przez zespół utworzony przez starostę w PCPR. Zespół dokonuje oceny wniosku w terminie 30 dni od dnia przyjęcia przez centrum pomocy kompletnego wniosku.
4. Powiat zawiera z jst zamierzającą utworzyć warsztat umowę określającą warunki i wysokość dofinansowania kosztów utworzenia i działalności warsztatu ze środków Funduszu.

ZAZ krok po kroku:

1. JST zamierzająca utworzyć ZAZ składa we właściwej jednostce organizacyjnej samorządu województwa wniosek o dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych kosztów utworzenia i działania ZAZ, w tym również kosztów działalności wytwórczej lub usługowej. Wniosek winien zawierać wszystkie elementy wskazane w § 2 ust. 2 Rozporządzenia w sprawie zakładów aktywności zawodowej.
2. Następnie przedkłada wniosek właściwemu staroście, który w ciągu 14 dni wydaje opinię o potrzebie utworzenia ZAZ.
3. Po uzyskaniu pozytywnej opinii starosty rozpatruje wniosek pod względem prawidłowości planowanych kosztów utworzenia i działania zakładu, z uwzględnieniem w szczególności:

- wysokości środków Funduszu w danym roku;
 - liczby osób niepełnosprawnych zaliczonych do znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności;
 - wkładu organizatora w utworzenie zakładu.
4. W terminie 30 dni od dnia otrzymania opinii starosty powiadamia jest jako organizatora ZAZ o sposobie rozpatrzenia wniosku, a następnie w przypadku pozytywnego jego rozpatrzenia - w terminie 30 dni od dnia tego powiadomienia - prowadzi z JST negocjacje dotyczące warunków umowy o dofinansowanie ze środków PFRON kosztów utworzenia i działania zakładu i wysokości dofinansowania ze środków Funduszu.
 5. Po pozytywnym zakończeniu negocjacji strony zawierają umowę o dofinansowanie ze środków PFRON kosztów utworzenia i działania zakładu i wysokości dofinansowania ze środków Funduszu.
 6. Po utworzeniu ZAZ organizator składa do Państwowej Inspekcji Pracy wniosek o stwierdzenie, że objekty i pomieszczenia użytkowane przez ZAZ odpowiadają przepisom i zasadom bezpieczeństwa i higieny pracy oraz, że uwzględniają potrzeby osób niepełnosprawnych w zakresie przystosowania stanowisk pracy, pomieszczeń higienicznosanitarnych i ciągów komunikacyjnych oraz spełniają wymagania dostępności do nich.
 7. Po stwierdzeniu przez Państwową Inspekcję Pracy spełnienia ww. okoliczności, organizator składa do właściwego wojewody wniosek o przyznanie statusu zakładu aktywności zawodowej, wraz z kompletem dokumentów potwierdzających spełnienie przez zakład warunków określonych w art. 29 ust. 1 i 1a ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych
 8. Po otrzymaniu decyzji w sprawie przyznania statusu ZAZ organizator (jst) składa jej kopię tejże decyzji wraz z wnioskiem o uruchomienie środków Funduszu przeznaczonych na dofinansowanie kosztów działania zakładu - zgodnie z umową. W przypadku odmowy przyznania statusu zakładu aktywności zawodowej organizator zwraca niezwłocznie środki otrzymane z Funduszu - zgodnie z umową.

CIS krok po kroku:

1. Wniosek o przyznanie statusu Centrum instytucja tworząca składa do wojewody właściwego ze względu na siedzibę Centrum. Wniosek powinien zawierać wszystkie elementy wskazane w art. 4 ust. 2 ustawy o zatrudnieniu socjalnym.
2. Wojewoda, w odpowiedzi na wniosek, nadaje status Centrum, w drodze decyzji administracyjnej, na okres 5 lat. Nadanie statusu Centrum jest równoznaczne z wpisem do rejestru CIS, prowadzonego przez Wojewodę.
3. Tworzenie Centrum jest finansowane na zasadach określonych w przepisach o finansach publicznych. Ponadto Marszałek województwa, na zasadach określonych w porozumieniu zawartym z instytucją tworzącą może przyznać Centrum dotację na wyposażenie oraz na działalność przez okres pierwszych 3 miesięcy z dochodów własnych samorządu województwa przeznaczonych na realizację wojewódzkiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

KIS krok po kroku

1. Zgłoszenie KIS do rejestru klubów integracji społecznej prowadzonego przez Wojewodę. Zgłoszenia dokonuje się na formularzu zgłoszenia, którego wzór oraz niezbędne załączniki określa rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie wzoru formularza zgłoszenia do rejestru klubów integracji społecznej (Dz.U. z 2012 poz. 513).
2. Wpisu w rejestrze dokonuje wojewoda właściwy ze względu na miejsce funkcjonowania klubu integracji społecznej, na podstawie zgłoszenia, w terminie 30 dni od daty zgłoszenia.

Spółka z o.o. non profit krok po kroku

Niniejszy przykład dotyczy zawiązania spółki z o.o. która jest zdecydowanie najczęściej wybieraną formą funkcjonowania PES jeśli chodzi o spółki. Zgodnie z aktualną Bazą Przedsiębiorstw Społecznych³ nie ma obecnie takiego przedsiębiorstwa społecznego, które

³ <http://www.bazaps.ekonomiaspoleczna.gov.pl/> dostęp w dniu 16 marca 2022 r.

przyjęłoby formę spółki akcyjnej. Stąd niniejszy przykład powoływania PES w formie spółki ograniczymy do spółki z ograniczoną odpowiedzialnością:

1. Podpisanie umowy spółki z o.o. lub aktu założycielskiego w przypadku jednoosobowej spółki z o.o. W formie aktu notarialnego. W treści umowy spółki należy zawrzeć cel jej działania który będzie zbieżny z celami organizacji społecznej jaką ta spółka ma być po jej zarejestrowaniu. Zawarcie umowy spółki z ograniczoną odpowiedzialnością może również nastąpić przy wykorzystaniu wzorca umowy, co wymaga wypełnienia formularza umowy udostępnionego w systemie teleinformatycznym i opatrzenia umowy kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym. Przy czym w przypadku zdecydowania się na ten sposób zawiązania spółki należy liczyć się z ograniczeniami, które uniemożliwią lub utrudnią nam powołanie spółki non profit zgodnie z pierwotnym założeniem (np. w obszarze działalności spółki można wpisać jedynie kody PKD działalności)
2. Z chwilą zawarcia umowy spółki z ograniczoną odpowiedzialnością powstaje spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w organizacji. Spółka w organizacji jest reprezentowana przez zarząd, jeśli już go powołano albo pełnomocnika powołanego jednomyślną uchwałą wspólników. Od momentu podpisania umowy spółka ma 6 miesięcy na rejestrację w KRS. Jeśli tego nie zrobi umowa spółki ulegnie rozwiązaniu. Natomiast w przypadku spółki, której umowa została zawarta przy wykorzystaniu wzorca umowy, umowa spółki ulega rozwiązaniu, jeżeli zawiązanie spółki nie zostanie zgłoszone do sądu rejestrowego w terminie 7 dni od dnia zawarcia umowy
3. Wniesienie przez wspólników wkładów na pokrycie kapitału zakładowego. Minimalna wysokość kapitału zakładowego wynosi 5000 zł i może on być wniesiony w formie środków finansowych lub wkładu rzeczowego (aportu, np. maszyny, urządzenia, pojazdy itp)
4. Powołanie zarządu spółki,
5. Złożenie wniosku do KRS za pośrednictwem Portalu Rejestrów Sądowych oraz przesłanie do sądu (KRS) wersji fizycznej dokumentów:
 - umowa spółki
 - oświadczenie wszystkich członków zarządu, że wkłady na pokrycie kapitału zakładowego spółki zostały w całości wniesione,

- lista wspólników, podpisana przez wszystkich członków zarządu, z podaniem nazwiska i imienia lub firmy (nazwy) oraz liczby i wartości nominalnej udziałów każdego z nich.
 - jeżeli o powołaniu członków organów spółki nie stanowi akt notarialny zawierający umowę spółki, należy także załączyć dowód ich ustanowienia, z wyszczególnieniem składu osobowego (uchwała wspólników/oświadczenie jedyne go wspólnika).
 - dowód opłaty sądowej oraz opłaty za ogłoszenie w Monitorze Sądowym i Gospodarczym.
6. Wpis do rejestru przedsiębiorców KRS.

Opracowanie:

Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej

Korekta merytoryczna i prawna: Stowarzyszenie Na Rzecz Spółdzielni Socjalnych

Publikacja bezpłatna, 2023

Niniejszy materiał ma charakter informacyjno-promocyjny, nie stanowi doradztwa prawnego.

Projekt "Dolnośląska Ekonomia Społeczna" współfinansowany ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014 - 2020, Oś Priorytetowa 9 Włączenie Społeczne, Działanie 9.4 Wspieranie gospodarki społecznej.